

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: V. Holban)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Pahopol, R. Pulbere, O. Cojocaru)

Î N C H E I E R E

16 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Serghei Mocanu și de Marcel Balagura,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Marcel Balagura împotriva lui Serghei Mocanu cu privire la încasarea recompensei pentru cauzarea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 16 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 22 februarie 2018, Marcel Balagura a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Serghei Mocanu, prin care a solicitat încasarea prejudiciului moral în sumă de 30 000 de lei.

În motivarea acțiunii a indicat că la 26 ianuarie 2016, ora 16:00, aflându-se pe holul Judecătoriei Rîșcani, situată în mun. Chișinău, str. Kiev 3, Serghei Mocanu l-a numit cu cuvinte necenzurate și anume (potlogar, bolnav psihic și faptul că stă la evidență la Spitalul de Psihiatrie) față de mulți cetățeni ce se aflau pe hol, fiindu-i grav lezată onoarea și demnitatea de cetățean, cauzându-i-se imense suferințe psihice și morale.

A reliefat că în legătură cu acest fapt la 23 februarie 2016, în privința lui Serghei Mocanu, de către Inspectoratul de Poliție Rîșcani, mun. Chișinău, a fost întocmit în baza art. 69 alin. (1) Cod contravențional, un proces-verbal cu privire la contravenție, fiindu-i aplicată sancțiune contravențională sub formă de amendă în mărime de 20 u.c., ce se confirmă prin răspunsul Inspectoratului de Poliție Rîșcani, mun. Chișinău din 23 februarie 2016.

Reclamantul a mai indicat că la 28 martie 2016, Serghei Mocanu a contestat legalitatea procesului-verbal contravențional inițiat la 23 februarie 2016.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău contestația depusă de Serghei Mocanu a fost respinsă, iar prin decizia din 22 martie 2017 a Curții de Apel Chișinău s-a dispus respingerea recursului lui Serghei Mocanu.

Astfel, reclamantul a învederat că activează de circa 32 de ani, ca medic și de 21 de ani, ca lector universitar, în virtutea cărui fapt este cunoscut de multă lume, colegi de breaslă, studenți, pacienți.

Prin hotărârea din 25 noiembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Marcel Balagura. S-a încasat de la Serghei Mocanu în beneficiul lui Marcel Balagura recompensa pentru cauzarea prejudiciului moral în sumă de 10 000 de lei, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 2 000 de lei, cheltuielile de citare în sumă de 316 lei, iar în total suma de 12 316 lei. S-a încasat de la Serghei Mocanu în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 100 de lei. În rest, cererea de chemare în judecată s-a respins.

Invocând netemeinicia hotărârii primei instanțe, la 11 decembrie 2019, Serghei Mocanu, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 16 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Serghei Mocanu. S-a modificat hotărârea din 25 noiembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Marcel Balagura împotriva lui Serghei Mocanu cu privire la încasarea recompensei pentru cauzarea prejudiciului moral, în partea încasării prejudiciului moral după cum urmează: S-a micșorat de la 10 000 de lei până la 2 000 de lei prejudiciul moral încasat de la Serghei Mocanu în beneficiul lui Marcel Balagura. În rest, hotărârea din 25 noiembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru s-a menținut.

Pentru a decide astfel, prin prisma art. 1398 alin. (1), 1422 alin. (1), 1423 alin. (1)-(2) Cod civil (în vigoare până la 1 martie 2019), art. 45 alin. (1) Cod contravențional (în vigoare la data înaintării acțiunii), în coroborare cu actele cauzei, Colegiul a constatat că Marcel Balagura a fost agresat verbal de către Serghei Mocanu și că vinovăția acestuia a fost recunoscută printr-un act judecătoresc definitiv și irevocabil.

Analizând materialele dosarului în coraport cu normele legale citate, instanța de apel a reținut că instanța de fond just a constatat că lui Marcel Balagura i-a fost cauzat un prejudiciu moral exprimat prin sentimente de frustrare și înjosire a onoarei și demnității sale, dar a determinat greșit cuantumul prejudiciului moral.

Prin urmare, Colegiul a specificat că mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Cuquantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor. Unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că îndemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire. În temeiul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuquantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acesta să aibă efect

compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

La aprecierea cuantumului prejudiciului moral, instanța de apel a ținut cont de caracterul și gravitatea suferințelor psihice, circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Astfel, cumulând constatările expuse mai sus, ținând cont de faptul că lui Marcel Balagura i-au fost cauzate suferințe psihice și morale prin insultările aduse, Colegiul a considerat că cu certitudine se impune consecința obligării recuperării prejudiciului moral cauzat deținătorului acestora.

Reieșind din criteriile prevăzute de lege pentru determinarea unei reparații echitabile a prejudiciului invocat, în funcție de circumstanțele cauzei, Colegiul a considerat că suma acordată ca prejudiciu moral în mărime de 10 000 de lei este una exagerată.

Colegiul a considerat că o compensare echitabilă a suferințelor morale și psihice cauzate, ar fi suficientă prin încasarea din contul lui Serghei Mocanu în beneficiul lui Marcel Balagura a sumei de 2 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral, care în condițiile cazului dedus judecării ar constitui o satisfacere echitabilă, sumă care nu este excesivă pentru apelant ținut să o plătească și nici nu ar putea fi privită ca un venit nejustificat pentru intimat.

Totodată, Colegiul a apreciat critic alegațiile apelantului precum că pretenția de încasare a prejudiciului moral este neîntemeiată, nefiind dovedită suportarea prejudiciului moral, deoarece sarcina probării prejudiciului moral nu poate fi pusă pe seama reclamantului/ intimat, iar la caz suportarea prejudiciului moral a fost apreciată prin prisma unor criterii prestabilite de lege, care au fost întrunite în speță.

Colegiul a considerat ca neîntemeiat și argumentul apelantului precum că, acțiunea depusă este depusă cu încălcarea art. 15 din Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010, or, la caz, reclamantul a solicitat repararea prejudiciului moral cauzat prin contravenție, invocând ca temei art. 45 Cod contravențional, art. 1398, 1422, 1423 Cod civil (în vigoare la data înaintării acțiunii).

Instanța de apel nu a reținut nici afirmațiile apelantului precum că reclamantul nu a probat suportarea cheltuielilor de asistență juridică la judecarea prezentei cauze, și aceasta pentru că la materialele cauzei este anexat ordinul de plată seria PL nr. 507445 din 14 mai 2018.

La fel, Completul a reținut că la materialele dosarului au fost anexate înscrisuri care nu sunt în original, însă sunt autentificate în modul stabilit de Lege, deoarece au fost certificate de către parte, pe proprie răspundere, în conformitate cu prevederile art. 167 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă.

La 24 martie 2021, Serghei Mocanu a declarat recurs, prin care a solicitat casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu adoptarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului s-a indicat că instanțele de judecată la examinarea cauzei nu au constatat just și au dat o apreciere incorectă situației de fapt, mai mult nu au examinat cauza sub toate aspectele și nu au stabilit cu certitudine raportul juridic litigios, circumstanțele de fapt caracteristice raportului juridic.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora

le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

La 17 mai 2021, Marcel Balagura a declarat recurs, prin care a solicitat casarea integrală a deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului s-a indicat că instanța de apel la examinarea cauzei nu a constatat just și a dat o apreciere incorectă situației de fapt, mai mult nu a examinat cauza sub toate aspectele și nu a stabilit cu certitudine raportul juridic litigios și circumstanțele de fapt caracteristice raportului juridic.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 16 februarie 2021 și a expediat-o participanților la proces la 16 martie 2021 (f.d. 13, Vol. II), or, la actele cauzei nu se regăsește dovada de recepționare a acesteia de către recurenți.

Astfel, recursurile declarate la 24 martie 2021 și la 17 mai 2021, sunt în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 4 mai 2021 și la 18 mai 2021 instanța de recurs a comunicat intimațiilor recursurile, informând despre necesitatea depunerii referinței, or, până la data examinării cauzei careva referințe în adresa instanței de recurs nu au parvenit.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de Serghei Mocanu și Marcel Balagura, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile ca inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei

sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Serghei Mocanu și de Marcel Balagura, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432, alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursurile declarate de Serghei Mocanu și de Marcel Balagura, ca fiind inadmisibile.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Serghei Mocanu și de Marcel Balagura, împotriva deciziei din 16 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat